

Geweigerd aan de grens

tekst Irene de Zwaan
beeld Mariëlle van Uiter

Nog maar vier maanden geleden werd er hevig gevochten in Azaz, een grensstadje in Syrië. Nu zitten er 7000 vluchtelingen. Dat is het resultaat van het strenge toelatingsbeleid dat Turkije sinds kort hanteert.

Je zou de grensovergang tussen Syrië en Turkije ook de grens tussen leven en dood kunnen noemen. "Free Syria", staat op een groot bord, aan de Syrische kant. De vlaggen van het Vrije Syrische Leger wapperen je tegemoet. Maar meer dan 100.000 Syriërs gingen afgelopen maanden juist de andere kant op, naar Turkije, waar het vrijheidsbord beter op zijn plaats zou zijn.

Syrië is na achttien maanden opstand verwickeld in een bloedige oorlog, met al meer dan 40.000 doden (volgens het Syrisch Observatorium voor Mensenrechten). Geen wonder dus dat zo'n 436.000 Syriërs naar de omliggende buurlanden trokken, op zoek naar een veiliger heenkomen. Het tentenkamp in Azaz, het eerste plaatsje dat je tegenkomt als je via het Turkse Kilis de grens oversteeft, is het resultaat van het strenge toelatingsbeleid van Turkije – alleen Syriërs die noodzakelijke medische hulp nodig hebben, mogen nog de grens over. De rest moet in eigen land afwachten.

In Azaz verblijven momenteel ongeveer 7000 vluchtelingen. Op een zandvlakte van nog geen halve vierkante kilometer staan honderden tenten in lange rijen opgesteld. Als je niet beter zou weten, zou je

denken dat hier een festival is of gewoon een gezellige camping.

In sommige tenten worden koekjes, blikjes frisdrank en zakjes chips verkocht, in andere tenten zijn provisorische kapsalons opgericht waar mannen hun baarden en haren kunnen laten kortwieken. Vrouwen zijn druk in de weer met het wassen van kleren in emmers koud water. Die kleren worden vervolgens opgehangen tussen de tenten, wat een vrolijk beeld oplevert.

Maar schijn bedriegt. De vluchtelingen die in het kamp verblijven, met name vrouwen en kinderen, zijn veelal getraumatiseerd door de verschrikkingen die ze in de oorlog hebben gezien en de dierbaren die zij hebben verloren. Overleven in het kamp is zwaar. De tenten bieden geen bescherming tegen de oprukkende kou, er is een tekort aan dekens en slaapmatjes, er is geen elektriciteit en er zijn geen goede toiletvoorzieningen.

De verveling is bovendien groot. Kinderen gaan niet naar school. Vrouwen wachten op nieuws van het thuisfront, waar veel mannen zijn achtergebleven om te vechten voor een betere toekomst van het land.

Ook in Azaz is flink gevochten. Vier maanden geleden werd het stadje bestookt door vliegtuigbommen en mortiergranaten van de troepen van president Assad. Het Vrije Syrische Leger heroverde Azaz vervolgens weer. Veel huizen, moskeeën en winkels zijn verwoest. Zeker tachtig mensen kwamen om het leven.

De tanks van het regeringsleger zijn ontheemd, uitbrand en verkreukeld achtergebleven in het stadje. Ze staan symbool voor de strijd. Azaz heeft er zijn bijzondere bijnaam aan te danken: "kerkhof van de tanks." Spoedig zal Azaz ook bekendstaan als uitzichtloos vluchtelingenoord.

"Free Syria" staat aan de grens, maar de meeste mensen gingen de andere kant op

